

AURIA

AGOSTO 2011. Nº 172. Año XIV

**Niñodaguia
O berce dos alfareiros
xa ten museo de seu**

fotografía de portada_Antonio Piñeiro

Agosto 2011
Nº 172_Año XIV

Editor

José Luis Outeiriño Rodríguez

Director

Xosé Pastoriza Martínez

Dirección de la edición

Antonio Piñeiro Feijóo

Maqueta

Miguel Suárez

Colaboraciones

Martín Álvarez

Ramón Feijóo

Camilo Fumega

Gonzalo Gay

Cruz García Remeseiro

Miguel Ángel González

Mercedes Martínez

Lino Montero

Enrique Nieto

José Paz

Xusto Quinteiros

Joaquín Rodríguez

Francisco Sandova

Colectivo "O Sorriso de Daniel"

Colectivo "SinDisciplina"

Fotografías

Marcos Atrio

Miguel Ángel González

Miguel Ángel López

Lino Montero

Martín Pinal

Antonio Piñeiro

Edita

La Región

Polígono de San Cibrao das

Viñas - Ourense

Tel.: 988 383838

629 829 089

E-mail

auria@laregion.net

Imprime

ALVA Gráfica. S.L.

Polg. Vilar do Colo - Rúa do

Xestal. s/n - 15621 Cabanas

A Coruña

ISBN

1138-0837

Dep. Leg.

OR-46/97

Colaboran

DEPUTACION
OURENSE

CONCELLO DE OURENSE

AURIA

sumario

El día 11 de junio de 1935, bajo un gran titular que rezaba "El rey del circo en sus bodas de oro con el trono", un periódico gallego se hacía eco de la llegada del Gran Circo Feijóo, una vez más, a la ciudad de Vigo y se disponía a contar, no solamente el acontecer diario de una comunidad circense formada en aquel momento por cerca de un centenar de personas, sino la singular biografía de Secundino Feijóo López, un ourensano de Vilanova dos Infantes que creó una de las sagas circenses más conocidas de España.

10

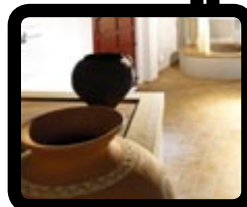
Esta es la historia de un regreso. El regreso que el capitán alabardero Ramón Outeiriño -al que la uniformidad militar castellanizó como Oteriño- nunca pudo hacer en su vida, por mucho que empezase a desearlo fervientemente el mismo día que tocó tierra en Buenos Aires, allá entre los lejanos años de 1874 y 1876. Durante dos generaciones su memoria permaneció dormida en el seno familiar, hasta que, a la muerte de su nieto Rafael, el hijo de este -Rafael Felipe- se encontró con un sobre que ponía "papeles de España".

14

El Ayuntamiento de Xunqueira de Espadanedo tiene en su demarcación la aldea de Niñodagua, que constituye el último reducto de la artesanía cerámica ourensana. Desde hace siglos sus artesanos se dedicaron a moldear el barro, elaborando así diferentes utensilios para el uso doméstico y cotidiano de las gentes. En la actualidad se conservan tres hornos comunales exteriores restaurados y otras tantas alfarerías, además de un pequeño museo que pretende ayudar a revitalizar esta actividad.

22

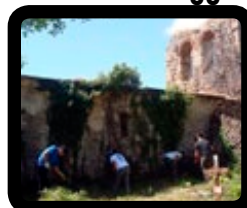
Después de haber llevado a cabo una primera experiencia en la capital de la provincia, ligada a una campaña estival de promoción del patrimonio termal de la ciudad, bajo la dirección de Fina Calleja y contando con el patrocinio de la Diputación Provincial, la compañía de teatro Sarabela puso en marcha este verano un hermoso proyecto escénico, "O asombro das augas" que llevó el teatro a la orilla de cuatro de los ríos más emblemáticos de la provincia, el Arnoia, el Arenteiro, el Sil y el Avia.

26

El medio kilómetro de empinada cuesta que separa la aldea de la iglesia no le supuso problema a los vecinos de Pardollán (Rubiá) para, después de 50 años de silencio, entregarse a la ardua tarea de poner en valor una iglesia que estuvo a punto de ser devorada por la vegetación. Después de llevar a cabo los trabajos de limpieza, el pasado domingo pudieron volver a procesionar hasta allí con la imagen de Santo Estevo.

30

O asombro das augas

Sarabela levou o seu teatro ó río

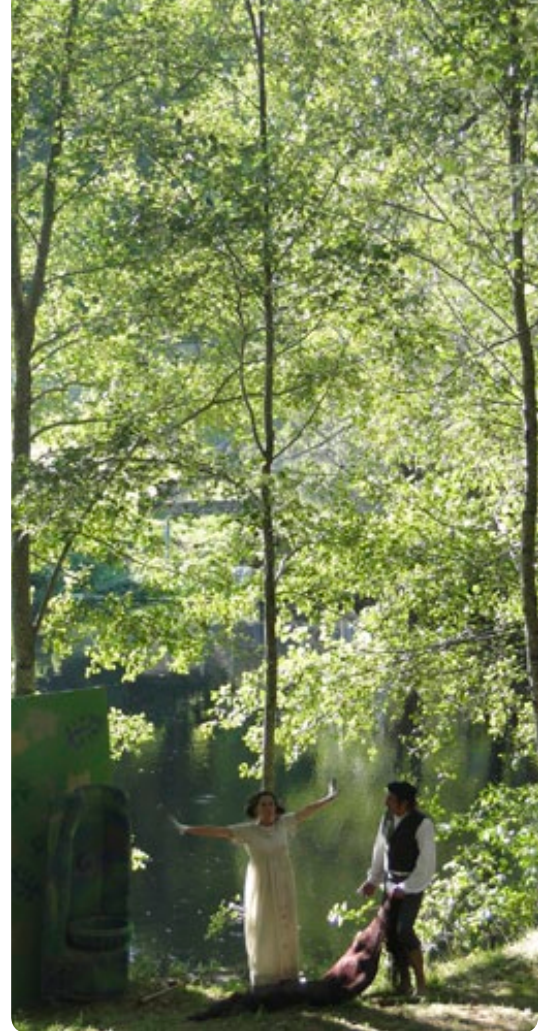
texto e fotos Antonio Piñeiro

“Se se quere, a modo de contrasinal ou para evitar desastres futuros, é bo lembrar que cando unha lavandeira pide axuda para retorcer unha peza de roupa non se debe cambiar o sentido da rolla, tampouco tomar, nin sequera un petisco, das pezas de pan abandonadas ao pé de fontes e covas, xa que poden ser ofrendas para as mouras e outros encantos da auga. Non nos chamemos a engano, estamos no territorio das aureanas, das lavadeiras e dos troneiros, onde un pescador garda segredos e cruzar o río pode supoñer atravesar o espello. Isto non é Badem Badem, nin falta que fai”. Neste suxestivo texto é no que se basea unha das últimas e máis singulares producións da factoría teatral de Sarabela, “O asombro da auga”, aquela que xurdiu como proposta de dinamización do percorrido termal da cidade de Ourense, no verán de 2008, e que agora, da man da Deputación provincial, deu o salto polas principais vilas da provincia para trasladar “o mito das augas” a algúns dos ríos máis emblemáticos da nosa xeografía.

Seguindo o fío conductor e a dramaturxia elaborada pola xornalista e actriz, Fina Calleja, un elenco formado polos excelentes actores e actrices, Vicente de Souza, Nate Borrajo, Elena Seijo, Sabela Gago e Fernando Dacosta -que contaron, ademais, co acompañamento musical de Yuri Sidar-, puxeron en escena durante a última semana do pasado mes de xullo, unha produción que toma como protagonista principal a un persoeiro galego real, a doctora Jimena Fernández de la Vega, unha das primeiras mulleres españolas en conseguir a licenciatura de Medicina e unha das grandes investigadoras no campo da hidroloxía, para realizaren un paseo pola engaiolante mitoloxía das augas.

Como ben din no seu texto de presentación, "...é bo lembrar que cando unha lavandeira pide axuda para retorcer unha peza de roupa non se debe cambiar o sentido da rolla, tampouco tomar, nin sequera un petisco, das pezas de pan abandonadas ao pé de fontes e covas, xa que poden ser ofrendas para as mouras e outros encantos da auga", xa que logo, é arredor deste enigma e destas historias que dun xeito ou doutro todos oímos de nenos, arredor das que os protagonistas de Sarabela ensarillaron unha singular e arriscada produción teatral que foxe dos escenarios convencionais, das caixas negras de rigor, das cómodas butacas da platea e das luces e sombras propias dunha

A produción escénica toma como protagonista principal a un persoeiro galego real, a doctora Jimena Fernández de la Vega, unha das primeiras mulleres españolas en conseguir a licenciatura de Medicina

A protagonista da historia é Jimena Fernández de la Vega

As lavandeiras gardan infinidade de lendas a carón do río

O músico e o pescador van conducindo ó público polas distintas escenas da obra

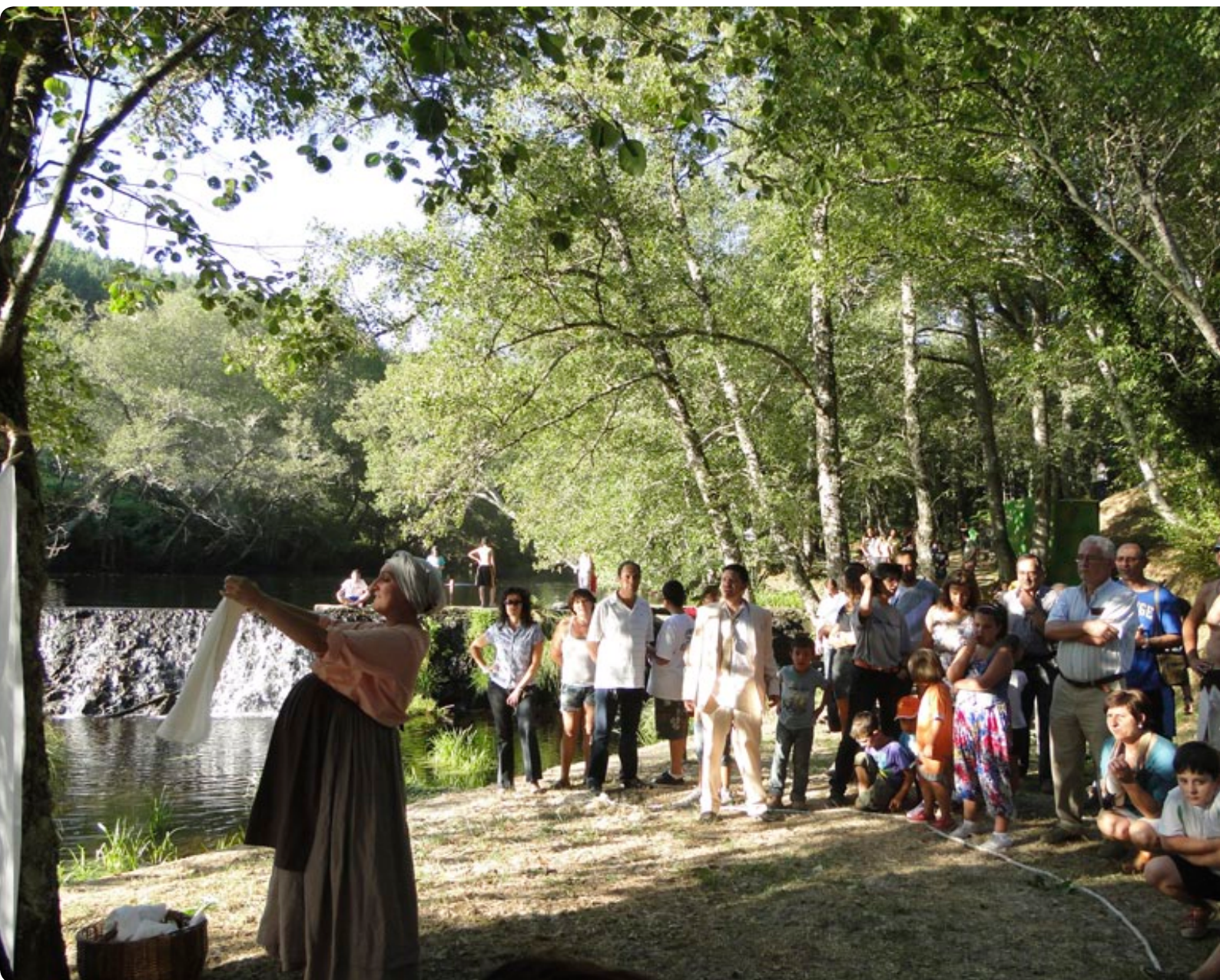

O público forma parte da obra, igual que o río e a propia natureza

Acearrica de Allariz, no río Arnoia; o balneario do Carballiño, no Arenteiro; o encanto do río Sil, no Barco de Valdeorras; o engado do Avia, na capital do Ribeiro e, o máis arriscado de todos, o enigmático lugar da Pontefreixo, foron os lugares elixidos para a representación

montaxe teatral, para levar ó espectador a fundirse coa arte e coa natureza a carón do bébedo curso dun río.

A area de Acearrica de Allariz, no río Arnoia; o entorno do balneario do Carballiño, no Arenteiro; o encanto do río Sil, no Barco de Valdeorras; o engado do Avia, na capital do Ribeiro e, sen lugar a dúbidas, o máis arriscado de todos pola súa rurali-

A obra, como non podía ser doutro xeito, traslada ó espectador por distintos mundos, o real e o onírico

O espectador, entre sorprendido pola inusualidade do escenario e admirado polo feito en si de que para ir ó teatro non se precisen butacas nin cadeiras

dade, o enigmático lugar da Pontefreixo, a carón da vella ponte romana onde o río Arnoia fai fronteira entre o termo municipal de Celanova e Cartelle, foron os espazos elixidos para representar un harmónico compendio de toda a mitoloxía común que gardan nos seus adentros os fondos dos nosos ríos.

O espectador, entre sorprendido pola inusualidade do escenario e admirado polo feito en si de que para ir ó teatro non

se precisen butacas nin cadeiras, luces nin telóns, senón unha mínima capacidade de concentración para seguir con atención a obra e logo, iso si, a inexorable calidade artística do actor para ser quen de engaiolar ó receptor coa súa representación, pronto se abstrae localización ata o punto de meterse mesmo no escenario e formar parte da teatralización para converterse tamén en actor do “asombro da auga”.

Iso foi, sen lugar a dúbidas, o que o

elenco de Sarabela conseguiu este verán nestas cinco xornadas de xira teatro-mítico-natural polos ríos da provincia, ó xeito daqueles non menos míticos “cómicos” ou “comediantes” que chegaban polas festas a unha localidade e que ó rematar a representación se cadra non volvía nunca máis, pero deixaban detrás deles un ronsel de ilusión que era capaz de manterse aceso no interior de cada neno ó longo de toda a as súas vidas.